

Til: Fakultetsstyret
Fra: Dekanen
Sakstype: Vedtakssak
Saksnr: V-sak 12
ePhortesak:
Møtedato: 5.12.2019
Notatdato: 20.11.2019
Saksbehandler: ggr

Midlertidige ansattes mulighet til å søke eksterne forskningsmidler

Henvisning til lov- og regelverk

Lov om universiteter og høyskoler: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>

Interne retningslinjer for forvaltning av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) ved Universitetet i Oslo: <https://www.uio.no/om/regelverk/forskning/eksternfinansiert/interne-retnl-boa.html>

UiOs rekrutteringspolitikk for vitenskapelige stillinger: <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/personal/rekruttering/rekrutteringspolitikk/rekruttering-vitenskapelige.html>

Midlertidighet ved UiO: <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/prosjekter/midlertidighet/index.html>

Bakgrunn

TU behandlet i møtet 29. oktober 2019 en sak om midlertidig ansettelse for tre år i stilling som forsker (SKO 1109) ved TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur. Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd og vedkommende er tidligere postdoktor ved senteret og nå ansatt i et kortere engasjement som forsker. Vedkommende har selv søkt midler i egenskap av prosjektleder. Søknaden er godkjent av senterleder og forslaget om tilsetting har vært oppe til behandling og er godkjent av TIKs styre.

TU fattet følgende vedtak: «Fakultetsstyrets utvalg utsetter behandlingen av saken, i påvente av diskusjon i Fakultetsstyret om bruk av midlertidige stillinger ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.»

Om midlertidige ansattes mulighet til å søke eksterne forskningsmidler

Forskningens frihet og den enkeltes rett til selv å bestemme innretningen av egen forskning, er en grunnpilar for universitetsforskningen. Med økende ekstern finansiering er det imidlertid viktig også å sikre at de eksterne midlene faktisk fungerer slik at ekstern og internt finansiert aktivitet trekker sammen. Det er flere rekrutteringsstrategiske

hensyn instituttleder må ta når hen vurderer søknader om eksterne midler:

Hensynet til UiO som forsknings- og utdanningsinstitusjon

Ut fra grunnprinsippet om forskningsbasert undervisning vil hovedregelen fortsatt være kombinerte stillinger, dvs. at fakultetet primært benytter stillingskodene som professor og førsteamanuensis. Forskerstillingene kan likevel unntaksvis være et alternativ når oppgavens karakter tilsier det.

Overordnede fagstrategiske hensyn

I henhold til UiOs interne retningslinjer for bidrags- og oppdragsfinansiert aktiviteter, er ansvaret for planlegging og gjennomføring av eksternt finansierte prosjekter delegert til instituttleder. Gjennomføring av eksternt finansierte aktiviteter er et lederansvar og den enkelte prosjektleder har ingen fullmakt til å inngå bindende avtaler.

Ut fra tilbakemeldinger tyder mye på at det har vært arbeidet godt med å etablere gode praksiser. Det er i dag stort sett aksept for at instituttleders godkjenning forutsetter tid og reelle muligheter til å vurdere prosjektenes strategiske betydning for instituttet. Det betyr ikke at det ikke fortsatt kan være vanskelig å avvise prosjektsøknader som ikke tilfredsstillende slik hensyn.

Hensynet til kvalifikasjonsprinsippet – sikre rekruttering av den best kvalifiserte

UiOs rekrutteringspolitikk for vitenskapelige stillinger har som målsetting at rekruttering skal brukes som et strategisk virkemiddel og at det er et ledelsesansvar å sørge for gode rekrutteringsprosesser som sikrer at den/de best kvalifiserte ansettes.

Ansettelse uten kunngjøring for tre år eller mer innebærer rettigheter som fast tilsatt. Hvis dette skjer uten kunngjøring eller konkurranse kan fakultetet vanskelig garantere at den best kvalifiserte ansettes.

Fakultetet sier i sin årsplan at flere ansatte skal stimuleres til å søke forskningsmidler fra EUs rammeprogram, med særlig vekt på ERC og andre finansieringskilder der kvaliteten på forskningen står i sentrum. Tildeling av et ERC-grant skjer først etter en grundig siling og vurdering av søkerne og deres prosjekter. Generelt er det ikke ønskelig å «outsource» rekruttering til vitenskapelige stillinger ved fakultetet til utenforstående, men i unntakstilfeller som ERC og lignende stipender der tildelingen skjer ut fra faglig eksellens bør det kunne vurderes om ikke kvalifikasjonsprinsippet allerede er oppfylt.

Hensynet til å redusere omfanget av midlertidighet

Fakultetet har som mål at en større andel skal ansettes fast, og være en attraktiv arbeidsgiver med trygge arbeidsplasser. Hovedregelen er at ledige stillinger skal kunngjøres offentlig. Ved faste ansettelser med ekstern finansiering bør hovedregelen så langt det lar seg gjøre være at stillingen besettes etter offentlig kunngjøring, slik at ansettelse skjer etter en samlet vurdering av faglig kompetanse, erfaring og personlig

egnethet. Det er ikke ønskelig å legge til rette for at forskere og andre midlertidige blir gående over lang tid finansiert ved hjelp av mindre prosjekter.

Fakultetet bør ha en karrieropolitikk som er tydelig og forutsigbar, som ivaretar både de ansattes og universitetets behov. For vitenskapelige stillinger innebærer dette internasjonal konkurranse om stillinger, samtidig som dagens ansatte må ivaretas og gis muligheter til kvalifisering som gjør at de har mulighet til å nå opp i den internasjonale konkurransen. UiO har i disse dager en sak på høring som nettopp søker å ivareta dette hensynet.

Forslag til tiltak

Eksterne forskningsmidler utgjør en økende andel av fakultetets finansiering. Eksterne prosjekter kan bidra til faglig fornyelse og til å styrke forskningen på områder som fagenhetene selv ønsker å prioritere.

Hensynet til UiOs egenart som forsknings- og utdanningsinstitusjon tilsier at det primært tilsettes i kombinerte stillinger. Stillinger bør som hovedregel kunngjøres offentlig og internasjonalt og på den måten sikre rekruttering av den beste kvalifiserte.

Unntaksvis bør det også kunne tilsettes i forskerstillinger, når karakteren av oppgavene tilsier dette. Rekruttering til alle vitenskapelige stillinger bør baseres på grundige fagstrategiske vurderinger. Det er ikke ønskelig, blant annet av hensyn til bygging av gode fagmiljøer, med en utvikling der forskere på korte kontrakter løper etter kortsiktige midler for å finansiere egen stilling. Søknader om eksterne forskningsmidler bør derfor være godt forankret i grunnenhetens forskning for øvrig.

Det foreslås derfor at midlertidige ansatte ved fakultetets grunnenheter som hovedregel ikke gis anledning til å søke eksterne prosjektmidler i egenskap av å være prosjektleder.

Videre foreslås det at det kan gjøres unntak fra denne hovedregelen hvis søker kvalitetssikres gjennom en prosess der det fortsatt kan argumenteres troverdig for at kvalifikasjonsprinsippet legges til grunn.

Det er en innebygget utfordring i fakultets organisering og ansvarsdeling at godkjenning av at søknad sendes og de medfølgende forpliktelsene ligger til instituttleder/institutt, mens ansettelse ligger på fakultetsnivå (hos dekan/TU).

En søknad om f. eks. et ERC-grant skaper forventninger hos søker vedrørende ansettelsesforholdet hvis søknaden innvilges. For å unngå at det oppstår uklarheter og konflikter i etterkant bør det, så langt mulig, søkes klargjort for søker hva hen kan forvente om søknad innvilges. Det bør det etableres størst mulig grad av forutsigbarhet,

uten at man dermed forskutterer TUs endelige beslutning.

Dekanen er leder av TU og må forutsettes å være den som best kjenner fakultetets rekrutteringspolitikk. Det foreslås derfor at denne klargjøringen på forhånd skjer i samråd med dekanen.

Forslag til vedtak:

Midlertidige ansatte ved fakultetets grunnenheter kan som hovedregel ikke søke eksterne prosjektmidler i egenskap av prosjektleder.

Unntaket fra denne hovedregelen er søknader om midler fra ERC eller tilsvarende eksterne kilder med krav til faglig eksellense.

Ansettelsesvilkår med mer bør så langt mulig avtales mellom søker og lokal arbeidsgiver på forhånd.

Unntak fra hovedregel må godkjennes av dekan før søknad sendes.

Endelig vedtak om ansettelse fattes av ansettelsesmyndighet (TU).

Nils-Henrik von der Fehr

Gudleik Grimstad

dekan

fakultetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.